

Sven tätar gapet mellan grendikena

Med dubblerat antal grenledningar på fälten håller Sven Ringdahl de blöta höstarna stången. Bärigheten blir bättre, brukningskostnaderna lägre och skördarna säkrare. Det är nytta som vida överstiger kostnaden.

Text och foto: Jens Blomquist, Svensk Frötidning

Sven Ringdahl på Värmlandsnäs har tröttnat på att ha vatten stående på fälten och inte kunna ta sig fram med trösken.

– I Värmland har vi haft 4 blöta höstar på raken år 2008–2011.

Sedan några år kompletteringsdiker han därför sin areal och lägger ner en extra grenledning mellan de befintliga. Därmed krymper avståndet mellan grenledningarna från ca 18 till 9 meter.

En känslig kropp

I korthet går processen till så här. Med täckdikningskartan i handen identifierar Sven Ringdahl och entreprenören var de befintliga ledningarna ligger. Sven har fullt förtroende för sin entreprenör.

– Han känner i kroppen var grenledningarna ligger!

Trots en känslig kropp använder sig entreprenören ändå av 2 koppartrådar som slagruta för att bekräfta var grenarna finns. Sedan kör han med kedjegrävaren i 90 graders vinkel mot ledningarna och med aggregatet 1–2 dm ovanför grenarna. När grenarna är återfunna kompletteras dräneringen med nya grenledningar och ordentliga grusfilter mitt emellan som slutligen kopplas på stamledningen. På så sätt tätas avståndet ner mellan grenarna från 18 till 9 meter. I samma veva brukar de hitta missar och skavanker i systemet som rättas till.

– Ibland visar täckdikningskartan ledningar som inte finns i marken. Då lägger vi ner där, berättar Sven Ringdahl.

Innan han är nöjd och färdig brukar Sven också gräva ner brunnar samt se över och rensa backdiken mot skogskanter.

BERGS GÅRD

VAR: Värmlandsnäs, Säffle

ÅRSNEDERBÖRD: 700 mm

JORDARTER: mo, mjäla, lättlera

AREAL: 335 ha varav 170 ha ägt

GRÖDOR 2012: 270 vårsäd och 30 ha våraps, 35 ha träda som kompletteringsdräneras

NORMALT: 80–100 hektar höstsått men inget kunde sås hösten 2011

Inga svindlande summor

Kostnaden landar på 8–10 tusen kronor per hektar om Sven räknar högt och tar betalt för sitt eget arbete.

– Så det är inga svindlande summor, tycker han.

För den summan får han mycket nytta tillbaka. Effekten är tydlig och

1 oktober 2011

18 meter mellan grenledningarna

9 meter mellan grenledningarna

investeringen går att räkna hem snabbt menar han. Upptorkningen blir snabbare, bärigheten bättre, jordbearbetningen enklare och dieselnotan lägre. Listan kan göras lång och den toppas våren 2012 av att Sven började vårbruket den första veckan i april. Då hade de flesta i Värmland ännu inte vågat tänka tanken på att ge sig ut.

– Vi sådde den första havren den 4 april.

5 ton är gränsen

Bakom den handlingskraftiga linjen ligger en övertygelse om att tätare dränering gör nytta. Sven Ringdahl började fundera för flera år sedan hur han egentligen ville ha det i sin växtodling. Han hade rågvete på 2 angränsande fält som drevs tillsammans. Det ena fältet ägde han själv och det var dränerat. Det andra arrenderade han och det fältet var inte systemtäckdikat. Skillnaden var slående. Och slående blev också skillnaden i skörd.

– Full skörd på ena sidan och kanske 1/3 skörd på den andra, minns han.

I bakhuvudet hos Sven finns en TB-kalkyl där 5 ton per hektar är gränsen för företagsekonomisk uthållighet.

Till vänster var grödan vårkorn 2011 som gick att tröska den 21 augusti med rejäla spår som följd.

– Det hade gått att tröska tidigare, men det gick inte att komma ut. Vi körde på de fält där det gick att ta sig fram. Spåren blev förfärliga, men vi körde aldrig fast, berättar Sven Ringdahl.

Han trycker på hur mycket extra diesel det drar att ta sig fram när det är blött i fälten utöver alla andra problem med bärighet och markskador. Kornskiftet t.v. dränerades någon gång i mitten av 1960-talet (täckdikningsplan upprättad 1964). I mitten av oktober 2011 gick det att bearbeta fältet efter utdragen väntan. Sommaren 2012 ska Sven Ringdahl kompletteringsdika fältet så att det går att få i brukbart skick.

Till höger bär fältet Svens pickup utan problem. På fältet odlades vårvete 2011 som tröskades den 26 augusti.

– Inte för att fältet bar utan för att grödan var mogen då, poängterar Sven. Vårvetefältet t.h. dränerades på 1970-talet och kompletteringsdikades 2008. Då tätades avståndet mellan grenledningarna ner från 18 till 9 meter. Fältet gick att bearbeta direkt efter vårveteskörden och var färdigbrukat redan i september 2011.

– Och några 5 ton per hektar blir det inte om fälten är dåligt dränerade på våra jordar.

Dränering bättre än band

Fram till nu har han kompletteringsdikat 50 hektar och fortsätter på den inslagna linjen med ytterligare 25 hektar sommaren 2012. Investeringen ser han i ljuset av ett förändrat klimat med fler extremer. Med avseende på årsnederbörden på 700 mm har han inte märkt någon förändring.

– Men om allt kommer på en

gång som de senaste åren blir det ju problem!

Hans New Holland CX 8060 på 24 fot och totalvikt 15 ton ser han inte som någon flaskhals.

– Den har massor av däck. Vi har aldrig kört fast och tar oss alltid fram.

Fler däck eller att eftermontera bandstall är därför inget som Sven Ringdahl vill lägga pengar på för att minska packningsskador. De pengarna investerar han hellre i jorden.

– Jag lägger hellre 300 000 kronor på dränering än på band till tröskan. «